

Meritokrati og demokrati

Emil Kirkegaard, emilkirkegaard.dk

1 Indledning

Dette essay er beskrivende og ikke begrundende. Jeg beskriver et meritokratiskt system, jeg argumenterer ikke for at det er en god ide. Dette arbejde overlades til et andet essay. Systemet er ikke komplet og der skal træffes nogle flere valg før at det kan indsættes i praksis, men det grundliggende er på plads.

2 Koncepterne demokrati og meritokrati og en syntese af disse

2.1.1 Demokrati

Når jeg skriver ”demokrati”, så mener jeg den betydning af ordet som har med styreformen at gøre. Demokrati er ikke noget klart begreb; det er en vagt begreb. At en styreform er demokratisk betyder at befolkningen bestemmer. Dette er ret vagt og der er da også ganske mange forskellige måder som folk kan bestemme på. Det åbenlyse eksempel er direkte, som i det gamle Athen, og indirekte/repræsentativt demokrati, som i alle nutidige demokratiske lande.

I forskellige demokratier er der forskellige regler for hvem som har indflydelse via en stemme. Det er ikke alle medlemmer af befolkningen som har stemmeret. Det er kun en delgruppe. Denne delgruppe består typisk af folk som er over 18 år, men tidligere har aldersgrænsen været noget højere. Desuden har der også traditionelt været et krav om at man skal være hankøn. Der er også nogle gange andre tilfælde hvor staten har frataget nogen stemmeretten fx fordi at personen er retarderet eller kriminel.

Min pointe er at alle disse styreformer er demokratier. Der er ingen klar grænse for hvor lille delgruppen med stemmeret kan være for at det ikke længere er et demokrati. Det er et kontinuum begreb.

2.1.2 Meritokrati

Meritokrati er en styreform hvor det er de kloge og intelligente som styrer. Dette begreb er ligesom det forrige (og stort set alle begreber om politiske styreformer) vagt.

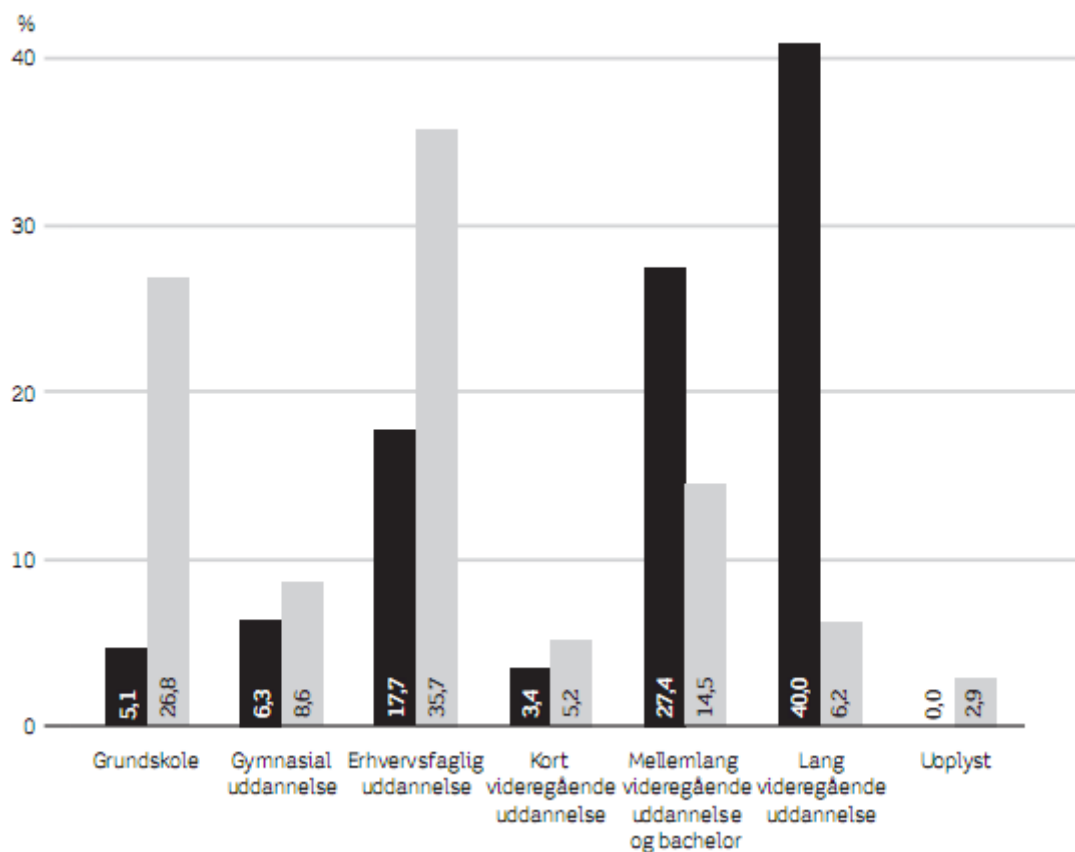
Der har igennem historien været meritokrati rundt omkring men aldrig så udbredt som demokrati. [Wikipedias artikel](#) om det er okay mht. historien af meritokratier i verden.

Ligesom med demokrati, så er der ingen klar grænse for hvor meget magt de kloge og intelligente skal have før at en styreform er meritokratisk. Det er et kontinuum begreb.

2.1.3 Meritokratisk demokrati

Givet det ovenstående ser jeg intet *logisk problem* (dvs. en selvmodsigelse) i at et system kan være både meritokratisk og demokratisk på samme tid. Vi ser på det danske system som eksempel da dette er det system der tages udgangspunkt i at ændre samt at det er det jeg er mest bekendt med.

Det danske system er meritokratisk i en vis grad. Mange medlemmer af folketinget har lange uddannelser og det samme gælder medlemmerne af regeringen. Interessant nok findes der faktisk [statistik på det](#).

Som det kan ses har 40% af medlemmerne af folketinget en lang videregående uddannelse (5-årig kandidat eller længere) mens kun 6.2% af befolkningen (alder 20-69) har.

Ligeledes er det danske system demokratisk i en vis grad og ikke helt igennem. Det danske system er ikke direkte; dem med stemmeret bestemmer ved at bestemme hvem som bestemmer.¹ Det er ikke

¹ I øvrigt vælges regeringen ikke nødvendigvis af medlemmerne i folketinget, så der er teknisk set endnu et led

hele befolkningen som har stemmeret. Det er kun ca. 80% af befolkningen ^{II}.

Et system ligesom det vi har nu bortset fra at nogle har flere stemmer end andre er både demokratisk og meritokratisk i respektive grader.

3 Et simpelt og moderat meritokratisk system

Simpelt fordi at det ikke særlig meget mere besværligt end vores system i dag.

Moderat fordi at det ikke er særlig meritokratisk men alligevel er mere meritokratisk end det vi har i dag.

3.1 Antal stemmer

Systemet er præcis ligesom nu bortset fra at når man optæller stemmer, så tæller nogle menneskers stemmer for flere end andres. Når jeg snakker om stemmer i flertal, så er der ikke nødvendigvis tale om flere som i højere tal i talrækken af positive heltal (1, 2, 3, ...). Der er intet umuligt ved at en stemme tæller et uhelt antal gange (fx 1.5).

Der er mange måder man kan udregne og gange folks stemmer på for at give mere indflydelse til de kloge og intelligente. Herunder beskrives to måder.

De fungerer ved at være en faktor som har en bestemt værdi relativt til et eller andet ved den specifikke person.

3.2 Længste færdiggjorte uddannelse

Intelligens (generel ræsonneringsevne) og kloghed (akkumuleret viden) korrelerer begge positivt med ens længste færdiggjorte uddannelse, og da staten allerede ligger inde med denne information om hver enkelt borger, så er det en nem måde at give de mere intelligente og mere kloge mere indflydelse på.

Spørgsmålet er hvor meget mere indflydelse de skal have. En måde at gøre det på, er at tage den længste uddannelse man kan få (ph.d.) og sætte den til en bestemt tal. Derefter placerer man alle andre et sted i mellem. Dette kan gøres mekanisk ved at udregne en brøk for hvor lang uddannelsen er ifht. til en ph.d. Hvis vi bruger tallene $10+3+3+2+3=21$ år for en ph.d. ^{III}, så ville en kandidat give

mellem dem med stemmeret og magten.

II [4.182.492 ud af 5.534.738](#) Det samlede tal minus personer i grupperne 0-9 og 10-19 år. Derudover er der nogle umyndiggjorte personer, og personer i alderen 18-19 har også stemmeret.

III 10 års grundskole (kan være kortere og længere), 3 års gymnasie (alternativt 2 års hf), 3 års bachelor, 2 års kandidat

18/21 så mange stemmer som en ph.d. Hvis faktoren for en ph.d. sættes lavere end ca. 2, så resulterer det i at folk med folkeskole som længste færdiggjorte uddannelse har færre end en stemme givet at der ikke er andre faktorer som forsøger en sådan persons antal stemmer.^{IV} En anden ting som er værd at bemærke er at hvis en person ikke har gennemført en folkeskole uddannelse, så har personen 0 stemmer ($0/21=0$).

Alternativt kunne man sætte både en topfaktor og en minimumsfaktor og derefter placere alle de andre i mellem. Fx kunne man sætte ph.d. til 2 og grundskole til 1.

3.3 Længste færdiggjorte uddannelses relevans

Dette er endnu en faktor som bestemmes alt efter hvor relevant uddannelsen er for at man ved noget om hvad der er fornuftigt at stemme på. Hvordan man præcist skal placere alle disse kan gøres på forskellige måder. Man kunne nedsætte et hold eksperter til at vurdere det. Man kunne nedsætte et hold eksperter til at lave en prøve som et repræsentativt antal personer fra alle forskellige uddannelser skal tage, og faktorerne bestemmes derefter ud fra resultaterne af denne prøver. Uden tvivl ville samfundsvidenskabelige uddannelser ligge højt formentlig efterfulgt af uddannelser som historie. Det er lidt mere usikkert hvad der kommer derefter. I bunden kommer formentlig naturvidenskabelige uddannelser hvorpå folk stort set ikke lærer noget relevant for at træffe fornuftige beslutninger om hvem som bør styre landet.

4 Opfordring til tværfagligt projekt

Det ville være interessant at se et tværfagligt projekt hvori man viser hvad afstemningsresultatet ved en tidligere folketingsafstemning ville have været hvis man havde haft et meritokratisk system som beskrevet ovenover ved den afstemning. For at bruge den første faktor, så kræves det at man har tal om hvor uddannelse folk har gennemført og hvad de stemte på ved et folketingsvalg. Jeg tror at disse tal findes jeg har bare ikke kunne finde dem indtil videre. For at bruge den anden faktor, så kræves det at man har vurderet de forskellige uddannelser samt har data over hvad folk stemte ifht. deres uddannelse. Jeg tror ikke at disse tal findes, så man skal formentlig først finde ud af dem ved at lave en anden undersøgelse. Derefter kan man anvende nogle forskellige faktorer for at se hvordan det ville have påvirket afstemningsresultatet.

Det ville være rigtig godt hvis man kunne finde en person med evner indenfor matematik og programmering til at lave en applikation som kan vise on the fly resultaterne hvis man ændrer en

og 3 års ph.d.

IV $(10/21) \cdot 2 \approx 1$.

faktor til et andet tal. En webapplikation synes at være en god ide til dette.